

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
УРМАНДЕЕВО АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

КАРАР

№ 52

05.05.2015ел

»Урмандеево авыл жирлеге территориясендә караучысыз хайваннарны аулау тәртибе һәм йорт хайваннарын тоту кагыйдәләре турында»

Россия Федерациясе Конституциясенә 9, 58 статьяларына, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, "ветеринария турында" 1993 елның 14 маендагы 4979-1 номерлы федераль законнарга, "халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында" 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы федераль законнарга ярашлы рәвештә урмандеевка авыл жирлеге территориясендә караучысыз хайваннарны тотуны һәм йорт хайваннарын тотуны тәртипкә китерү турында урмандеевка авыл жирлеге Советы карар кабул итте:

1. Урмандеевка авыл жирлеге территориясендә йорт хайваннарын тоту кагыйдәләрен расларга (1 нче кушымта).
2. Урмандеевка авыл жирлеге территориясендә караучысыз хайваннарны тоту тәртибен расларга (2 нче кушымта)
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга: <http://aksubayevo.tatar.ru>.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Урмандеево авыл жирлеге
башлыгы:

В.Г.Тимофеев.

Кушымта N 1

»Урмандеево авыл жирлеге территориясендә
караучысыз хайваннарны аулау тәртибе
һәм йорт хайваннарын тоту кагыйдәләре турында
карарга 05.05.2015ел №52

Урмандеево авыл жирлеге территориясендә йорт хайваннарын тоту кагыйдәләре

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Урмандеевка авыл жирлеге территориясендә йорт хайваннарын тотуның өлеге кагыйдәләре (алга таба - кагыйдәләр) милек формасына карамастан оешмаларга, шулай ук йорт хайваннары хужалары булган гражданның кагыла һәм Урмандеевка авыл жирлеге территориясендә йорт хайваннарын тоту һәм караучысыз хайваннарны тоту тәртибен билгели һәм авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын тоту өлкәсендәге мөнәсәбәтләргә кагыла.

1.2. Өлеге Кагыйдәләр Россия Федерациясе Конституциясе, РФ Гражданлык кодексы, "ветеринария турында" 14.05.1993 № 4979-1 Федераль закон, "халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында" 30.03.1999 № 52-ФЗ Федераль закон, "торақ урыннардан файдалану кагыйдәләрен раслау турында" 21.01.2006 № 25 Россия Федерациясе Хөкүмәте Карары нигезендә эшләнгән.

1.3. Урмандеевка авыл жирлеге территориясендә йорт хайваннарына милек мөнәсәбәтләре РФ гражданлык законнары нигезендә көйләнә.

2. Кагыйдәләрдә кулланылган төп терминнар, билгеләмәләр

2.1. Бу кагыйдәләрдә түбәндәге билгеләмәләр кулланыла:

йорт хайваннары кеше тарафыннан тарихи рәвештә кулга ияләштерелгән һәм үрчәтелгән, хужаның торақта яки хезмәт биналарында тотылган хайваннар;

авыл хужалыгы хайваннары һәм кошлары эре һәм вак мөгезле терлек, атлар, куяннар, казлар, үрдәкләр, тавыклар һәм башка йорт кошлары һәм хайваннар, алар фермер һәм шәхси ярдәмче хужалыкта азык-төлек җитештерү өчен кулланыла;

- йорт хайваны хужасы-милек яки бүтән милек булган физик яки юридик зат хайван;

йорт хайваннарын тоту йорт хайваннары хужалары тарафыннан хайваннарның тормышын, физик һәм психик сәламәтлеген саклау, ветеринария-санитария нормаларын үтәгәндә тулы хокуклы нәсел алу, шулай ук жәмәгать тәртибен, гражданның һәм хайваннар дөньясы вәкилләренең иминлеген тәмин итү өчен башкарыла торган гамәлләр;

күзәтсез хайваннар кеше озата йөрмәгән жәмәгать урыннарында булган, даими яшәү урынына мөстәкыйль кайту сәләтен югалткан хайваннар, хайван вакытлыча бәйләнештә, кыска жептә, биналар, корылмалар, корылмалар янында муенса белән булган очрактардан тыш;

караучысыз йорт хайваннарын тоту муниципаль һәм башка оешмаларның караучысыз хайваннарын тоту, изоляцияләү, йоклату яки күмү буенча эшчәнлегә;

- күзәтчелек органнары-дәүләт ветеринария һәм санитария-эпидемиология хезмәте.

3. Йорт хайваннары хужаларының хокуклары һәм бурычлары

3.1. Йорт хайваннары физик һәм юридик затлар милкендә булырга мөмкин. йорт хайваннарына карата милек мәсьәләләре буенча барлыкка килгән мөнәсәбәтләр гражданның законнары белән көйләнә. Йорт хайваны хужасыннан суд карары буенча яки гамәлдәге законнарда каралган очрактарда башка тәртиптә генә тартып алырга мөмкин.

3.2. Йорт хайваны хужасы хокуклы:

- йорт хайваннарын сатып алу һәм читләштерү;

кирәкле мәгълүмат алу һәм клубларда (жәмгыятьләрдә), хайваннары яклау, ветеринария һәм башка оешмаларда йорт хайваннарын тоту, аларны тәрбияләү, үрчетү, төрле авыруларны профилактикалау мәсьәләләре буенча теоретик әзерлек узу;

йорт хайваннарының тормышын һәм сәламәтлеген башка кешеләрнең һөжүмнәреннән саклау өчен;

- аңа караган йорт хайванын туендыру;

- йорт хайваннарын вакытлыча тоту өчен приютка тапшыру;

- тиешле транспорт чараларыннан файдалану кагыйдәләрен үтәгәндә йорт хайваннарын транспортның барлык төрләре белән йөртү;

- хайваннарыны укыту, шул исәптән тренировка белгече житәкчелегендә;

этләрне кибет яки башка учреждение янындагы муенсада кыска бәйләнгән килеш калдырырга;

- гамәлдәге законнар нигезендә башка хокуктардан файдалану.

3.3. Йорт хайваны хужасы бурычлы:

- йорт хайваның биологик үзенчөлеклөрөнө карап тоту, авыру очрагында ветеринария ярдәме күрсәтүне тәэмин итү;

- аның белән кешелекле мөгамәлә итү (аларны ташламау, ризыкны караусыз калдырмау, суны кыйнамау һ. б.);

- гражданны йорт хайваннары һөжүмәнән сакларга;

-Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән йорт хайваннарын тотуның санитар-гигиена һәм ветеринария нормаларын үтәргә;

- йорт хайваннарының кешегә һөжүм итү очраклары турында ветеринария күзәтчеләге органнарына хәбәр итәргә, йорт хайваннарын ветеринария тикшерүе өчен күрсәтергә;

- дәүләт ветеринария күзәтчеләге органнарына аның йорт хайваннарының кинәт үлеме, массакуләм авыру яки гадәти булмаган тәртибе турында кичекмәстән хәбәр итәргә;

23.00 сәгатьтән 7.00 сәгәткә кадәр тирә-юньдәгеләр өчен тынычлык һәм тынлык тәэмин итү;

йорт хайваннары артыннан экскрементларны, шул исәптән йорт подъездлары, лифтлар, торак йортлардагы башка гомуми файдаланудагы биналар территориясен жыештырырга;

- хайваннар белән кешелекле мөгамәлә итәргә, мәрхәмәтсез мөгамәләгә юл куймаска, хайваннары зоогигиена таләпләре буенча тиешле тоту һәм ашатуны тәэмин итәргә, шулай ук хайваннары тоту буенча инструкциялар, үгет-нәсихәтләр, киңәшләр белән билгеләнгән срокларда мәжбүри дөвалау-профилактика чараларын үткәргә. Алга таба тоту мөмкин булмаса хайван башка хужага тапшырылырга яки ветеринария учреждениесенә тапшырылырга тиеш;

- авыру билгеләре булган хайваннары тикшергәнче (ветеринария белгечләре килгәнче) изоляцияләү буенча чаралар күрергә, хайван үлгән очракта мәетне дәүләт ветеринария учреждениесе белгечлөрөнә хайван хужасының үз акчалары хисабына диагноз кую һәм ачу өчен бирәләр. Мәетне утильләштерү хайван хужасы тарафыннан терлекләр каберлегендә башкарыла;

- хайванны ветеринария белгечләре таләпләре буенча прививкаларны, дөвалау-профилактика эшкәртүләрен тикшерү һәм саклау өчен бирергә;

йорт хайваннарын балалар майданчыкларына, кибетләргә, ашханәләргә һәм башка сөүдә, жәмәгать туклануы предприятиеләренә, мөгариф учреждениеләренә һәм мәдәният, сәламәтлек саклау учреждениеләренә (юл күрсәтүче этләрдән тыш)кертмәскә;

- торак кварталлар урамнарында, газоннарда, скверларда, паркларда, стадионнарда, балалар майданчыкларында, күп фатирлы йортлар ишегаллары эчендә һәм шәһәр тибындагы Аксубай бистәсе чикләрендә билгеләнмәгән башка урыннарда терлек һәм йорт кошларын көтүгә юл куймаска;

авыл хужалыгы чөчүлеклөрен Чүплөүгө яки уңышны юк итүгө, яки агач утыртуларга, газоннарга һәм чөчөк түтөллөренө терлек һәм йорт кошлары зыян китерүгө юл куймаска.

4. Йорт хайваннарын тоту

4.1. Йорт хайваннарын тоту шартлары:

4.1.1. Йорт хайваннарын тоту шартлары аларның төр һәм индивидуаль үзенчөлеклөренө туры килергө һәм ветеринария-санитария кагыйдөлөренө жавап бирергө, аларның ризыкка, суга, йокыга, ял итүгө, хәрөкөткө, табигый активлыкка, кеше белән элемтөгө, "Ветеринария турында" Федераль закон нигезендө үз-үзлөренө бхшаш контактларга ихтыяжларын канөгательлөндөргө тиеш.

4.1.2. Йорт хайваннарын, бер гаиледө эшлөүчө фатирларда да, Коммуналь фатир бүлмөлөрендө дө, фатирда яшөүчө барлык балигы булган милөкчөлөрнөң (эшкө алуучыларның) язма ризалыгы булганда һәм күршөлөрдө медицина каршы күрсөтмөлөрө (аллергия) булмаганда, тулай торақларда да тоту рөхсөт ителө.

4.1.3. Хайваннарны гомуми файдалану урыннарында, ашханөлөрдө, коридорларда, баскычларда, чердақларда, подвалларда, шулай ук балконнарда һәм лоджиялөрдө тотарга рөхсөт ителми.

4.1.4. Фатир, кунақханө тибындагы йортларда һәм ятакта авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын тоту рөхсөт ителми.

4.1.5. Жир участогы булган эт хужалары этлөрнө ирекле йөрүдө бары тик көртөлөнгөн территориядө яки бөйлөнөштө генө тота ала. Эт булу турында кергөндө кисөтү тактасы ясалырга тиеш.

4.1.6. Этлөр, токымнарына һәм билгелөнөшлөренө карамастан, урамда яки башка жөмөгөть урыннарында кешөлөр озата йөрмичө (хужалары тарафыннан кибетлөр, даруханөлөр, көнкүрөш хөзмөт күрсөтү предприятиялөрө янында бөйлөнөштө калдырылганнарыннан тыш һ.б.) тотылырга тиеш.

4.1.7. Жөмөгөть урыннарында, шул исөптөн транспортта, этлөр муенса һәм кыска арбада, вак хайваннар махсус күчөрөп йөртөлө торган контейнерларда булырга тиеш.

4.2. Йорт хайваннарын йөртү:

4.2.1. Этлөр гомуми файдалану урыннарында (ихаталарда, урамнарда, жөмөгөть транспортында һ.б.) булганда алар кыска бөйлөмдө һәм муенса киеп, ө кечкенө этлөр, мөчөлөр ябык контейнерларда яки хужаларының кулларында булырга тиеш.

4.2.2. Урам аша һәм магистральлөр янында үткөндө эт хужалары, юл-транспорт һөлөкөтлөрөннөн һәм урамның йөрү өлөшөндө эт һөлөк булудан саклану өчөн, аны аракыга алырга тиеш.

4.2.3. Этләрне йөрткәндә, аларның хужалары тынлыкны тәэмин итү өчен чаралар күрергә тиеш.

4.2.4. Исерек кешеләргә этләрне йөртү тыела.

5. Йорт хайваннарын үтерү һәм аларның калдыкларын күмү

5.1. Йорт хайваннарын үтерү ветеринария хезмәтләре тарафыннан норматив хокукый актларга ярашлы рәвештә түбәндәге очракларда үткәрелә:

1) хайванның дөвалап булмый торган авыруы булганда, хайванның төзәтеп булмый торган газапларын туктату өчен яки гражданның зарарлану куркынычы булганда ветеринария күрсәтмәсе. Ветеринария күрсәтмәләре буенча Үтерү бары тик белгеч катнашында гына рөхсәт ителә;

2) хужаның йорт хайваннарыннан баш тартуы;

3) социаль куркыныч хайваннар.

5.2. Йорт хайваннары калдыкларын күмү терлекләр каберлекләрендә башкарыла.

6. Йорт хайваннары (эре мөгезле терлек, атлар, сарыклар һәм көжәләр)көтүе

6.1. Йорт хайваннары хужалары (юридик яки физик затлар) хайваннарны табигый һәм культуралы көтүлекләрдә көтөләр, көтүгә клиник сәламәт, йогышлы һәм паразит авыруларга каршы прививкаланган (эшкәртелгән) хайваннарны жиберәләр.

6.2. Мәдәният һәм ял паркларында һәм административ биналар янында утыртылган культуралы агачлар һәм газоннар ашаудан саклану өчен торак пунктларда терлекләр көтү тыела. Торак кварталлар урамнарында, газоннарда, скверларда, паркларда, стадионнарда, балалар мәйданчыкларында, күп фатирлы йортлар ишегаллары эчендә һәм шәһәр тибындагы Аксубай бистәсе чикләрендә билгеләнмәгән башка урыннарда терлек һәм кошлар көтүе тыела.

6.3. Чөчүлекләрне һәм культуралы агачларны суйган очракта, хокук бозулар өчен җаваплылык көтүчеләргә, әгәр көтүчеләр ирекле ялланган булса, аларның хужалары хайваннарга йөкләнә.

6.4. Агуланудан саклану өчен хайван хужалары билгеле урыннарда үз хайваннарын озатырга һәм каршы алырга тиеш.

6.5. Күчмә хайваннар өчен (көтүлектә көтүлек итмәгән хайваннар көтүдән соң хужалары белән очрашмый) хужалар җаваплы.

7. Бу кагыйдәләрне бозган өчен җаваплылык.

Оешманың әлеге кагыйдәләрен бозган өчен граждандар да Россия Федерациясенең гамәлдәге Административ һәм җинаять законнары нигезендә һәм тәртибендә җаваплы.

»Урмандеево авыл жирлеге территориясендә
караучысыз хайваннарны аулау тәртибе
һәм йорт хайваннарын тоту кагыйдәләре турында

карарга 05.05.2015ел №52

**Урмандеево авыл жирлеге территориясендә караучысыз этләр һәм мәчеләрне
аулау тәртибе**

1. Урмандеево авыл жирлеге территориясендә караучысыз хайваннарны тоту котыру авыруларын һәм башка йогышлы авыруларны кисәтү, кеше һәм хайваннарны тешләү очракларын бетерү, халыкның тәртибен һәм тынычлыгын тәэмин итү, караучысыз хайваннар санын көйләү максатларында башкарыла.
Кеше тотмаган, әмма тулысынча яки өлешчә кеше эшчәнлегә тудырган шартларда яшәүче хайваннар санын көйләү биостерилизация ысуллары яки биологик ысуллар белән, ә аларны куллану мөмкин булмаса эвтаназия ысуллары белән башкарыла.
2. Тотуга караучысыз хайваннар, беренче чиратта аналар, шулай ук конфликтлар китереп чыгаручы агрессив хайваннар, авыру хайваннар һәм тирә-юньдәгеләр өчен куркыныч тудыручы хайваннар, токымнарына һәм билгеләнешенә карамастан, урамнарда һәм башка жәмәгать урыннарында озата баручы затсыз тотыла.
3. Караучысыз калган хайваннарны тоту муниципаль һәм башка оешмалар тарафыннан муниципаль контракт яки гражданлык-хокукый килешү нигезендә авыл жирлеге башкарма комитеты бюджетында әлеге максатларга каралган акчалар чикләрендә башкарыла.
4. Тотуның төп ысулы булып имобилизация (вакытлыча парализлау) ысулы тора, ул махсус чаралар кулланып пневматик коралдан ату юлы белән башкарыла. Шулай ук башка кешелекле тоту ысуллары кулланылырга мөмкин.
5. Караучысыз этләрне һәм мәчеләрне, кагыйдә буларак, кышкы вакытта 22.00 сәгатътән 07.00 сәгатъкә кадәр, жәйге чорда 0.00 сәгатътән 5.00 сәгатъкә кадәр, ял һәм бәйрәм көннәреннән тыш, эш көннәрендә тоталар. Гражданның тормышына һәм сәламәтлегенә реаль куркыныч янаган очракта Староильдеряковский авыл жирлеге башлыгы боерыгы белән тәүлек әйләнәсе 15 көнгә кадәр тоту рөхсәт ителә. Балык тотуның башлануы һәм вакыты турында халыкка массакуләм мәгълүмат чаралары аша алдан хәбәр ителергә тиеш.
6. Караучысыз этләрне һәм мәчеләрне тоту, транспортлау һәм тоту дәүләт ветеринария күзәтчелеге органнары тәкъдимнәренә ярашлы рәвештә башкарылырга тиеш. Хайваннарны тотканда аларга карата мәрхәмәтсез мөгамәлә итү тыела.
7. Тотуны караучысыз хайваннар белән эшлөгәндә куркынычсызлык техникасы буенча инструктаж үткән һәм фармакологик препаратлар белән эшлөргә рөхсәт ителгән, котыру авыруыннан вакцинацияләнгән, психоневрологик һәм наркологик диспансерларда исәпкә алынмаган кешеләрдән торган бригадалар башкара.
Аучылар этләрне һәм мәчеләрне тотуда һәм транспортлауда кешелеклелек принципларын үтәргә тиеш.
Караучысыз этләрне һәм мәчеләрне тотар алдыннан, аучы этне яки мәчене озата

баручы йөзнең юклығына инанырга тиеш.

8. Аучыларга катгый тыела:

балалар өчен куркыныч булган очраклардан тыш, караучысыз этләрне һәм мәчеләрне балалар янында тоту;

тотылган этләрне һәм мәчеләрне үзләштерү, аларны шәхси затларга һәм оешмаларга сату һәм тапшыру;

- ветеринария органнарын тәкъдим итмичә һәм хупламыйча тозақлар, тоту чаралары һәм ысулларын куллану;

караучысыз этләрне һәм мәчеләрне иммобилизация ысулы белән билгесез күренгән максатларга (куакларда, Начар яктырту вакытында һ.б.) ату, тар киңлекләр буйлап ату, максаттан 10 метрдан артык ераклыкта ату, транспорт чараларыннан ату, шулай ук кешеләр булган юнәлештә ату.

Эш тәмамланганнан соң, эт һәм мәче тоту бригадасы әгъзалары Урмандеево авыл җирлеге башкарма комитетының җаваплы кешесенә кулланылган махсус препаратлар, тотылган хайваннар турында хисап бирергә, шулай ук инвентарьны, автомашиналарны механик чистарту һәм дезинфекцияләүне башкарырга тиеш.